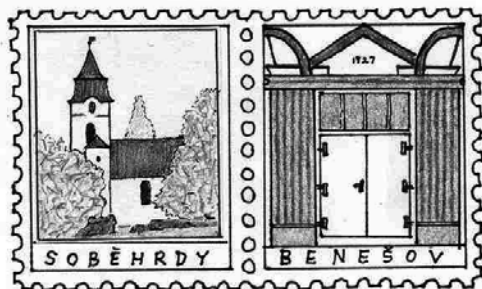

ČÍSLO 96 (3/2018)

Září 2018

Věstník evangelických sborů
na Benešovsku

SOBĚHRDSKÝ BRATR

KÁZÁNÍ

Marek 7,14-21

Milé sestry, milí bratři,

položili jste si někdy otázku, zda máte čisté srdce? Nebudu o tom dávat hlasovat, protože bych vás tím uvedla do rozpaků. Abych ale mohla vyjít od něčeho nesporně evangelického, podívala jsem se místo sborové ankety na to, jak se k věci čistého srdce staví naše evangelické zpěvníky – a ten výraz jsem v nich našla celkem desetkrát, ve Svítáku dvakrát. To je dost na to, abychom z toho usoudili, že čisté srdce je pro nás, českobratrské evangelíky, nějak podstatné.

Vlastně mě k tomu tématu přivedla jedna píseň z našeho zpěvníku. Co to znamená: „Čisté srdce musí mít ten, kdo Bohu zpívá“? Podle rozšířeného výkladu má čisté srdce ten, kdo nejedná s postranními úmysly. Koho nenapadá nic špatného. Kdo nehledá vlastní výhodu. Komu nezáleží na tom, co si o něm myslí druzí. Psychologové tvrdí, že jedním z našich velkých strachů je, aby někdo nezjistil, co se nám opravdu honí hlavou, jak na tom vnitřně jsme. Pohledem do vlastní duše zjišťuji, že mají asi bohužel pravdu. Takže kdybychom vzali vážně předpoklad, že zpívat Bohu může jen člověk s takto čistým srdcem, mohlo by se stát, že by tu zpívalo jen několik dětských hlásků.

Jenže tu máme to blahoslavenství z Horského kázání, které je

zvěstí dnešní neděle: „Blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni uží Boha.“ Doc. Jiří Mrázek ve svém výkladu Matoušova kázání na hoře říká: „Toto zaslíbení je omezeno na ty, kdo dokáží bezelstně jednat se svými bližními. Takovým je zaslíbeno, že sice občas neprohlédnou nějakou tu lidskou lest a lidské jednání, ale zato mají šanci uvidět v našem světě jednání Boží.“ Nepochybuji o tom, že takoví lidé jsou. Literatura má Dostojevského *Idiota*, film má svého *Forresta Gumpa* nebo *Standu z Nudy v Brně*. V jedné středověké hře, kterou jsem překládala, je víceméně jedinou postavou, která má otevřenou cestu do ráje, muž jménem Honza Blázen. Autoři těchto uměleckých děl nám v takovýchto postavách nastavují zrcadlo – jehož smyslem je právě to, abychom si uvědomili, že my, čtenáři a diváci, takhle bezelstní a nezištní většinou nejsme. A to ani my křesťani: a přitom je slovo křesťan etymologickým základem slova kretén. Skutečně – slovo kretén vzniklo ze starofrancouzského chrétien. Literatura i život nás učí, že hranice mezi dobrotou a hloupostí je velmi tenká.

Otázka tedy zní, co s tím my křesťani, ale už ne kretění, máme a můžeme dělat, pokud nad sebou nechceme zlomit hůl, a to, předpokládám, nechceme. A nechce to ani ten, který „nalomenou třtinu nedolomí a doutnající oheň neuhasí“. Naše evangelické písně nabízejí tři hlavní možnosti: modlitbu, aby v nás Hospodin stvořil čisté srdce, nebo aby v nás Hospodin čisté srdce obnovil nebo aby v nás čisté srdce uchoval. Zdá se mi to ale jako trochu laciné pojetí milosti, které říká – Hospodin už to ve své nekonečné milostivosti s tím naším prapodivným srdcem nějak skoulí.

Jenže je tu jeden problém: stav našich srdcí se promítá do našich vztahů – osobních, pracovních, sborových, celospolečenských. Právě o tom mluví Ježíš v pasáži, která se stala základem dnešního kázání: „Z nitra totiž, z lidského srdce, vycházejí zlé myšlenky, smilství, loupeže, vraždy, cizoložství, chamtivost, zlovolnost, lest, bezuzdnost, závistivý pohled, urážky, nadutost, opovážlivost. Všecko toto zlé vychází z nitra a znesvěcuje člověka.“

Je důležité si uvědomit, že když Bible říká „srdce“, nemyslí tím zprofanované srdce naší západní kultury: to, které si dávají zamilovaní na sv. Valentýna; to, které se zobrazuje propíchnuté šípem; které si muži nechávají vytetovat na biceps či na lýtko. A slovem srdce nemyslí Bible ani emoce z tzv. románů pro ženy, které jednu chvíli jsou a pak zase nejsou, protože závisí na kráse, postavení, množství vypitého alkoholu, momentální hladině hormonů a tak.

Ve starověku se různé duševní pochody spojovaly s různými orgány. Tak třeba hněv měl své sídlo v nose a soucit zase ve střevech či útrokách. Srdce bylo sídlem něčeho, co bychom mohli nazvat „naše vnitřní já“ – základ, na němž stojíme; pramen, z něhož se napájíme; výhled, ke kterému směřujeme. A s tím něco dělat můžeme. Zpívá se o tom v jedné písni snad na Bachovu melodii. Její slova znějí poněkud starodávně, ale ono to křesťanství tak nějak starodávně už je. Říká se tu: „Srdce čisté žádám mít, přemáhat hřích v hříšném těle.“ Znamená to, že s pomocí Boží chceme něco měnit. A v tom je naše naděje.

Tomáš Špidlík, katolický teolog, který si mimochodem jako své kardinálské heslo zvolil slova „Z celého srdce“, v jedné knížce vysvětluje, že tomu zlému, co vychází z nitra a znesvěcuje člověka, předchází několik kroků, nestane se to jen tak ráz naráz. A ten postup se mi zdá užitečný, nápomocný, a to i když v evangelických kruzích se obvykle na nějaké kroky a postupy moc nehraje. Poskytuje nám ale určitý vhled do toho, co se v nás vůbec děje.

Podle starověkých autorů na začátku toho, co vychází z člověka, stojí myšlenka, která se vynoří – odkud, to někdy tušíme sami a někdy to ví leda čert, který nám ji nakukal. Ty, které snad mé úvahy o významu čistého srdce a o tom, jak jsme na tom s jeho čistotou bledě, rozesmutněly – ty určitě potěší, že za podivné myšlenky a nekřesťanské nápady nemůžeme, ty prostě přicházejí. Žijeme ve světě, který už se dobré mravy často ani nenamáhá předstírat, a není divu, že z něj do našeho vědomí občas něco přeskočí. Možná i Pána Ježíše, když měl na poušti hlad, prostě napadlo, že by bylo dobré to kamení proměnit v placku chleba. Pán Ježíš ovšem čisté srdce měl – a proto tu myšlenku ze svého nitra pěkně rychle vypoklonkoval. My to s některými myšlenkami dokážeme taky, snad se jen trochu podíváme, kde se v nás vzaly.

Jiné se ale dotýkají něčeho podebraného, nevyřešeného v nás samých – někdo, na kom nám záleží, nám ublížil a my jsme mu měli říct to a ještě tamto, a až ho příště potkáme, tak mu to jen tak nedarujeme, protože... a tak dál. A perfekcionista si zase říká: už zase to udělal špatně, to mi dělá schválně, kam by to přišlo, kdyby se takhle choval každý... a tak dál. A ještě někdo jiný si zase řekne: Takový výkonný počítač, to by mi práce šla hned líp od ruky, je pravda sice trochu drahý, ale vždyť já ho vlastně nutně potřebuju, tamten ho má a tamten má ještě lepší... a tak dále. Každý sám ví, jak dlouho je schopen se v takovém nehezkém

kruhu točit. To už znamená posun: začali jsme s mizernou myšlenkou vést rozhovor.

Někteří křesťanští autoři nám radí, abychom si své nitro představili jako město, v jehož středu stojí hrad, u něho se rozkládá rynek nebo náměstí a o kus dál pak periferie – různá ta předměstí, bezdomovecké osady, slumy, favely atd. Dokud necháme své myšlenky na periferii, budou živořit a za chvíli zajdou. Potíž začíná, když takovou somráckou myšlenku pustíme dál – Adam a Eva měli v zahradě Eden jistě čisté srdce, protože člověk byl stvořen dobrý. Had jim nemohl ublížit. Možnost Pádu začala právě rozhovorem – mohli bychom říct určitou diskusí nad tím, k čemu vlastně slouží ten Strom poznání dobrého a zlého. Zatím se nic nestalo – žádné rozhodnutí nepadlo, nic jsme nikomu neudělali, jen jsme v myšlenkovém kolotoči mařili čas, který jsme mohli prožít lépe.

Potíž je ovšem v tom, že čím dál svou pitomou myšlenku pustíme, tím hůř se jí budeme zbavovat. Takže po dlouhém rozhovoru přichází zápas. Myšlenka si postavila stánek na tržišti, už nešpitá, ale volá tak, že se to rozléhá po celém městě, a přicházejí ji podpořit další myšlenky, už je jich celý sbor... ale pořád se ještě nic nestalo. Pořád si ještě můžeme uchovat čisté srdce. Ještě se z myšlenky nestal hřích.

Hřích se z myšlenky stává, až když k ní přivolíme. Když k ní dáme svobodný souhlas. Už to jablíčko držíme v ruce. Tak jo, koukneme si, a uvidíme. Ono to nakonec nebude tak horké, jak se říká. Řekla bych, že proti nám dnes kromě hada hraje i technika. Když jste dříve někomu napsali rozzuřený nebo nevhodně vyzývavý dopis, museli jste ho dát do obálky, nalepit na něj známku a donést ho do schránky. Ještě byla spousta času si to rozmyslet. Mail nebo esemesku napíšete obratem, obratem je odkliknete – a není cesty zpět, protože vlastností slova je, že když ho jednou vypustíme, nemůžeme ho nijak smazat ani odestát. Stejně tak, když vidíme něco na internetu, stačí v okamžitém rozpoložení kliknout – a je hotovo. Pustili jsme nepřítel do hradu – a najednou vidíme, že nejednáme s láskou, zahráváme si s city druhého, nehledíme na finanční potřeby svých blízkých... a tak dále.

Zdá se mi, že na to v dnešním světě svůdně výhodných nabídek a bonusů trochu zapomínáme: zapomínáme na to, že křesťanský život je zápas. Nevadí, že v něm často prohráváme. Důležité je to nevzdávat, abychom na konci s apoštolem Pavlem mohli říct: dobrý boj jsme bojovali. Amen

Šárka Grauová

➤ **Čerčanský hospic**

oslavil letos 1. září 10 let od otevření, což je dobrý důvod ke krátkému ohlédnutí a zamyšlení.

S myšlenkou stavby hospice v Čerčanech přišla přibližně před 20 lety MUDr. Tereza Dvořáková. Cíl si vzalo za svůj občanské sdružení TŘI, u jehož zrodu stáli faráři a někteří farníci tří místních církví a jehož třemi cíli byly kromě již zmíněného hospice ještě stavba kostela a školy. Za soběhrdský sbor se připrav zpočátku aktivně účastnil farář Hynek Tkadleček s projektem stavby nové budovy pro církevní školku a školu Archa v Čerčanech. Škola ani kostel dosud postaveny nebyly, nicméně hospic ano, díky velikému úsilí i vládní podpoře hospicového hnutí, za niž vděčíme zejména vynikající práci MUDr. Marie Svatošové. Před 10 roky, tedy 1. září 2008, mohl být zahájen provoz lůžkového hospice.

Hospic od svého vzniku čelil různým výzvám, dětským nemocem i problémům, finančním, personálním, provozním a jiným, které postupně řešil a řeší, díky úsilí mnoha zúčastněných. Při oslavě pro zaměstnance v Ledcích letošního 1. září paní ředitelka Monika Horníková odměnila 12 žen, které v hospici pracují již od doby otevření lůžkového hospice. Na činnosti hospice se dlouhodobě podílí farář Petr Turecký, jenž zde tráví pravidelně čtvrtední dopoledne. Náš sbor je jedním ze zakladatelů obecně prospěšné společnosti TŘI a nese tak nadále spoluzodpovědnost za řádné fungování.

Při zahájení letošní slavnosti pro zaměstnance a dobrovolníky jsem si položil otázku, co všechny při té náročné a nepříliš dobře placené práci drží. Každý jsme jiný a máme své vlastní motivace a podněty k jednání. Někdo věří v Boha a snaží se konat dobro podle své víry, jiný zas třeba nachází svou cestu ve filozofii či v umění, nebo si osvojil hodnoty ve skautu, či prostě jedná podle svého vnitřního přesvědčení. Vnitřní motivace člověka je velmi intimní věc a nechci ji zde rozebírat. Přesto se domnívám, že ten hospicový tým něco spojuje, totiž hodnoty, které vyznávají a jimiž se při své práci řídí.

Tyto společné hodnoty se pokoušela najít (pojmenovat, nikoliv vymyslet) pracovní skupina před pár lety, a našla toto: respekt,

láska k bližnímu, důstojnost a odvaha. Respekt k druhému, až je to kdokoliv, pacient, kolega, i když smýšlí jinak než já, i když třeba těžká nemoc otupuje jeho smysly. Láska k bližnímu jako schopnost být tu pro druhého a snažit se mu pomáhat, bez předpokladů a bez postranních cílů. Důstojnost každé lidské bytosti – o tu nikdo nemůže přijít, ani osobním selháním, stářím, nemocí či umíráním. A odvaha čelit novým výzvám, překonávat svůj strach, své předsudky, nedovolit strachu, aby překrýval hodnoty, které vyznáváme.

I když by základní hodnoty motivující k práci leckdo možná pojmenoval jinak, přesto jsem přesvědčen, že zde jsou, a že jsou to ony, kdo těm při díle pomáhají vydržet, navzdory těžkým podmínkám. Patří jim za to náš dík a přání, aby je práce nadále naplňovala a aby neztráceli ze zřetele její hluboký smysl.

Jan Rataj

P.S. Hospic (kromě finančních darů) přijímá i dobrovolníky na práce různého druhu. Kontakt lze najít na www.hospic-cercany.cz.

➤ **Letošní červencový tábor se konal tradičně ve Strměchách,**

Byli jsme ubytováni jako každý rok v jednom z objektů zdejšího sboru.

Jako letošní téma jsme měli příběh Josefa, na který naši vedoucí připravili program plný příběhů a her.

Myslíme, že mluvíme za všechny starší děti, když říkáme, že nám chybí večerní procházky, na které jsme chodili s Pavlou Jandečkovou, když nám po celodenním programu zbyla ještě trocha sil; a když ne, posezení u ohně nebyla o nic horší varianta.

Na táboře jsme si užili jak skvělého jídla od našich kuchařek a programu od vedoucích, tak i volného času s přáteli.

Už se těšíme na příští rok.

Alžběta H. a Adéla S.

22.9. - 15.00: Konfirmační a pokonfirmační setkání dětí z Benešova a Prčice (povede T. Trusiņa, P. Jandečková).

➤ **Dál, přece nejdeme sami**

Ano, píseň jsme na poslední prázdninové bohoslužbě dozpívali, s Tomášem Trusinou jsme se rozloučili – a jdeme dál. A nejdeme sami.

Ve čtvrtek 6. září se sešlo staršovstvo benešovského sboru poprvé s administrátorem sboru – Jiřím Ortem, farářem z Uhřetěvsi. Měli jsme toho tolik na program a na srdci, že jsme se rozcházelí po téměř čtyřech hodinách jednání, někteří vytrvali ještě déle. Samozřejmě jsme všechno nevyřešili, ale dohodli jsme se na důležitých bodech.

Nebudu v tomto krátkém seznámení zabíhat do podrobností, zápis ze staršovstva je k dispozici na sborové nástěnce v mezipatře sborového domu.

Shrnu jen to nejpodstatnější:

- spolupráce se nám jeví jako oboustranně bezvadná
- nedělní bohoslužby, dětské bohoslužby, vysluhování Večeře Páně, nedělní škola a další základní úkony jsou zajišťovány
- náboženství pro děti a biblická v Benešově bude jednou za čtrnáct dní v pondělí, kavárnička jednou týdně ve čtvrtek
- začíná příprava volebního shromáždění
- velkou část jednání se staršovstvo zabývalo opravami, větráním a zajištěním dohledu farního bytu

Postupně bude potřeba mnoho činností a úkonů upřesnit a vykonat, ale zvládneme to; dál, Pán tu zůstává s námi ...

Za staršovstvo FS ČCE Benešov
M. Nulíčková

Pozvání na volební shromáždění

Milé sestry a milí bratři z benešovského sboru,
zveme Vás srdečně na třetí listopadovou neděli 18. 11. 2018
do naší modlitebny v Benešově.

Budeme volit farářku sboru, sestru Kateřinu FRÜHBAUEROVOU.
Byli bychom rádi, kdyby se této volby zúčastnilo co nejvíce členů.

➤ **Malé ohlédnutí za setkáním v Čími 2018**

Je zářijové sobotní odpoledne, sedím s Danou Hejzlarovou na terase s vyhlídkou na klidnou louku. Teprve teď je to pro mne tečka za letošním táborem. Plato je zbouráno a uklizeno a já jsem hrdá na pár kluků, kteří jezdí na soběhrdský tábor, že věnovali sobotní den práci. Nedovedu si představit tábor bez plata, kam se ti starší rádi chodí koupat a ti menší mají možnost odjet na lodíčkách na mělčinu.

Přemítám, že už za dva měsíce začneme chystat tábor nový. Ale ještě stále vidím usměvavé děti, které před nedávnem odjely. Vypadaly spokojeně a jejich úsměv byl odměnou za všechnu práci, která tomu jednomu týdnu na louce v Čími předcházela. Přemýšlím, co se povedlo, co naopak ne, co mě naštvalo, co mě pobavilo. Snažím se na to podívat dětskýma očima, letos to mám jednodušší, neboť jsme si na konci udělali anketu. Co děti bavilo, na to nám odpověděly samy, a bylo toho opravdu hodně. Nejčastěji se vyskytovalo – latrína, noční hra, pink ponk, reklamy s Pájou, hry s Elkou a Verčou, vyřezávání, zprávy, pečení chleba, plato, scénky, pasení ovcí, vodní bitva, malování na kameny – výčet docela vyčerpávající, ale někteří prostě napsali, že se jim líbilo všechno a že tábor byl super.

Téma jsme vybrali již na podzimní schůzce – stvoření světa. Téma složitá, bratři faráři měli obavy z toho, jak pojmout úvodní scénky dne. Přibrali k sobě Petra Karlíka, aby posílil jejich tvůrčí myšlenky a vytvořili parádní scénky, které nás nejen uvedly do tématu, ale i pobavily, protože herecké výkony byly vyložené profesionální. Moc díky. Dopolední hry jako každým rokem sledovaly hlavní myšlenku dne a zhostili se jich vedoucí, jak jsme se domlouvali na jarním setkání. Díky.

Nemohu opomenout kouzelnice Vlastu a Líbu, které kouzlily úžasná jídla a stále měly úžasnou náladu. A tak nás nejen výborně krmily, ale ještě k tomu nás posilovaly svým úsměvem. Díky.

Díky patří i manželům Hejzlarovým, kteří vybudovali místo setkávání v Čími, kam můžeme každým rokem zamířit s jistotou, že jsme vítanými hosty.

Nakonec bych ráda zvlášť poděkovala Jirkovi za ochotu kdykoli pomoci s tzv. „mužskými pracemi“, Janě za morální podporu a své dceři Pavle, která při mně stojí vždy celý rok, kdy se zařizuje, nakupuje, plánuje. Díky.

Věra Hudcová

Kázání o táboře

Genesis 2,2-3

Sedmého dne dokončil Bůh své dílo, které konal; sedmého dne přestal konat veškeré své dílo. A Bůh požehnal a posvětil sedmý den, neboť v něm přestal konat veškeré své stvořitelské dílo.

Letošní tábor jsme věnovali písni o stvoření, kterou čteme v našem kostele také každou neděli posledního půl roku.

Téma stvoření bylo velkou výzvou, biblické povídání se na táboře odvíjí od scének, kdy se snažíme dětem dané téma představit srozumitelnou formou. Při stvoření však nefiguruje příliš mnoho postav, těžko udělat příběhovou linii s nějakou dramaturgií. Nakonec jsme vytvořili dvě postavy, dva rabíny, kteří se setkávají v různých situacích.

Jména jsme vybrali podle způsobu, jak se lidé vztahují k světu kolem nich. A tak se zrodil Rozumiel a Miliel. Rozumiel byl ten, který vše hodnotil z pohledu **užitku**. Viděl-li zvíře, představil si, kolik mu vydělá. Viděl-li strom, představil si synagogu, která bude postavená ze dřeva toho stromu. Naproti tomu Miliel byl snílek, milovník umění, rozmanitosti, tajemství nebo prostě přemýšlení o smyslu bytí.

Na protikladnost názorů Rozumiela a Miliela nemáme ve skutečnosti jednoduchou odpověď. Děti si mohly při různých hrách vyzkoušet, že starat se o přírodu po způsobu dobrého pastýře není vůbec jednoduché. Jsou situace, kdy ať děláte, co děláte, všechnu trávu si vypasete, půdu vyčerpáte. A pouhé hledění do nebe člověka neuziví.

A tak lidské vnímání světa je vždy tak trochu sporné a ten boj se odehrává možná v každém z nás. Je v každém z nás trošku z Rozumiele a trošku z Miliela. Jsme zaskočeni rozmanitostí stvoření. Příběh o babylonské věži nám ukazuje, že člověk touží po sjednocení mluvy, jazyka, národa, myšlení. Jenže při takovém dokonalém sjednocení vzniká totalitní říše, kterou nakonec rozežene sám Hospodin. Hospodin má totiž zalíbení v **rozmanitosti**.

Rozumiel se snaží spočítat všechna zvířata na zeměkouli a má z toho čím dál větší trauma. Katalogizuje, seřazuje, zaznamenává do tabulek. Je čím dál víc frustrovaný. Do toho přichází Miliel a nastaví mu zrcadlo. Lze vůbec zachytit všechnu rozmanitost, kterou Bůh stvořil?

Nakonec ten příběh o babylonské věži nás vyzývá k tomu, abychom všichni společně chválili Boha – každý podle svého originálního způsobu.

Máme se sjednotit v společném cíli – stát se dobrým pastýřem. Cesta k tomuto cíli vede ale v různosti. Národů, barvy pleti, velikosti, řeči, zvyků, tradic, náboženských tradic.

K obrazu člověka tedy nepatří to, že nějak vypadá, ale že někam směřuje, má úkol pečovat o dary, které obdržel. Rodíme se do světa, který tu byl před námi, a velmi pravděpodobně budeme umírat a svět kolem nás bude pokračovat dál.

Děti si ve hře na rozmanitost vyráběly masky zvířat a všelijakým roztodivným hemžením za patřičného vydávání podivných zvuků si připomněli, jak pestrý je svět kolem nás.

Při jiné hře se zase učily pečovat o různé rostliny nebo zvířata.

Učily se vnímat krásu stvořeného světa. Hospodin tvoří postupně střídání světla a tmy, hvězdy, moře, pevninu a vše dostává jasný řád, vzniká to z lásky, nikoli z nenávisti nebo chaosu nebo války, tak jak to popisují neizraelské mýty o stvoření.

Člověk dostal také darem **ženu**, bylo to poprvé, co Bůh řekl, že něco není dobré. Není dobré, aby byl člověk sám. Samota není trvale dobrá. Je dobrá krátkodobě, k tomu, aby se člověk zastavil ve svém pachtění a pohlédl ke hvězdám nebo k tomu, aby si utřídil myšlenky a udělal odstup. Je dobrá k modlitbě, k meditaci. Není ale dobrá jako trvalý stav. A tak Bůh stvořil z kostí člověka ženu, z místa naděje. Žena je nadějí pro člověka, není jeho otrok, jsou si před Hospodinem rovni. Žena tu není proto, aby prala zašpiněná roucha, nebo aby nosila dřevo k ohni, nebo aby nosila žrádlo zvířatům a postupně se udřela v jednotvárné otročině.

Miliei zdůrazňoval, že by se ženou rád četl Písmo, příběhy s dobrým koncem. Chtěl by se kochat její krásou. Chtěl by se kochat tím, že konečně není sám.

Děti hrály hru, která je přivedla k poznání, že ve dvou se to lépe táhne. Dosáhnou lepšího výsledku, např. zpívat je jednodušší ve dvou než v jednom. Ve dvou se také budou muset rozdělit o výsledek. Ať už je tím výsledkem získaná sladkost, nebo úspěch ve sportovním klání. Člověk tvoří se ženou tým. Těch, kteří pečují o zahradu **Eden**. O zahradu, kde se bere vážně Hospodinovo slovo.

Boží zahrada není ledajaká zahrada. Je tu pro všechny lidi na celém světě.

Všichni lidé spolu mohou žít v jedné zahradě – a čerpat moudrost a radost z Božího slova.

Boží zahrada je prorockou vizí. Podobně jako jiné vize, nebo sny – o tom, že všechny národy budou přicházet do Jeruzaléma, aby se poklonili dobrému Stvořiteli. A nebudou se muset při tom ani vzdávat své víry, jako např. mágové, kteří se přišli poklonit narozenému Ježíšovi.

Jak se správně starat o tuto zahradu, kterou mů-

žeme vnímat jako péči o Boží moudrost vtělenou do slova? Jak toto slovo nezneužít?

Každý, kdo slovo zneužije, se podobá člověku, který znásilní strom poznání a začne pomocí Božího slova utlačovat nebo dokonce vraždit druhé.

Jednou služebníci náboženství ukřižují Ježíše. Bezbranného. Jsou to lidé, kteří bibli znají a její poznání zneužili. Tzn. chápou se stromu poznání, aby pomocí tohoto poznání ublížili bezbrannému. Poznání můžeme využít ke kořistění, k vysávání přírody, k maximalizaci zisku.

Poznání ale také můžeme využít k láskyplné péči a starosti o život.

Miliel sice neměl tolik zvířat jako Rozumiel, o zvířata však pečoval s láskou. Nedával jim jídlo, které by uměle zvyšovalo jejich váhu a nakonec je přivedlo k infarktu, kdyby je zapomněl náhodou podříznout.

Boží zahrada je zahrada křehká. Člověk ale naštěstí nemá moc zahradu zničit, je pouze vyhnán, a Bůh sám ochraňuje tuto zahradu pro ty, kteří mají čisté srdce a úmysly.

Stvoření končí sedmým dnem, dnem plnosti, dnem, kdy Bůh odpočinul. V každodenním pachtění, kdy se jen pracuje, tu najednou vstupuje do života člověka rušivý prvek. Prvek odpočinku. Tento odpočinek je dokonce posvěcen, oddělen pro samotného Boha.

Sedmý den, den plnosti nepatří člověku ani žádnému vyššímu nebo zvláštnímu tvorů – např. andělům. Sedmý den se vlamuje do lidského vnímání času. Člověk se má zastavit, poděkovat Bohu.

Lidská práce, dílo lidských rukou není cílem života. Bůh říká člověku: můžete přestat. Vaše práce vás nesmí pohltit. O šabatě se můžete na sebe sama podívat jinými očima. Smíte vzhlednout k nebi a uvědomit si, že cíl je skryt v Bohu.

Boží lid slaví o šabatě především svou svobodu, svou nezávislost na člověku. Nezávislost na takových pojetích člověka, které dělají z člověka boha.

Žalmy 146:3 Nedoufejte v knížata, v člověka, u něhož záchrany není.

Den sedmý mají slavit spolu s člověkem i zvířata. Je tady něco co nás i stvoření přesahuje. A proto se máme zastavit. I když nebudete mít svatyně, nebudete mít oltáře – když třeba budete v zajetí v cizí zemi, pořád to ještě neznamená, že byste museli rezignovat na svoje vyznání. I v těžkých situacích můžete slavit den odpočinutí.

Den sedmý má obrovskou výhodu. Dá se slavit kdekoli a téměř za jakýchkoli podmínek. A taky byl slaven – i za těch nejnemožnějších podmínek – jako např. v koncentračních táborech.

Píseň o stvoření nepopisuje jen, jak člověk nakládá s darem přírody, je také

protestsongem. Uprostřed babylonského zajetí, uprostřed státem podporovaného kultu měsíce, nutnosti klanět se panovníkovi, který představoval měsíční božstvo - najednou Izraelci zpívají o Bohu, který stvořil měsíc i slunce, aby tato světla osvětlovala a dělila čas. Píseň o stvoření drze sráží mocné z trůnu. Byl to protestsong, podobně jako písně Karla Kryla, které byly u nás zakázané po invazi spřátelených vojsk v roce 1968.

A tak jsme nakonec poslední den s dětmi připravovali nekvašený chléb, který připomíná Hospodinovo vyvedení Izraele z otroctví. Židé dodnes tyto placky připravují o nejslavnějším šabatů v roce – totiž při pesachové slavnosti zvané sederová hostina.

Děti si mohly také vyzkoušet jak zpracovat jednotlivé základní suroviny – vodu, mouku, olej, koření – v takovém poměru, aby jim vznikl chléb.

V Izraeli se recituje při sederové hostině tato modlitba:

*I kdyby naše ústa byla tak plná chvalozpěvů, jako je moře plné vody,
naš jazyk tak plný velebení, jak početné jsou jeho vlny,
naše rty tak plné chvály, jak široce se prostírá obzor,*

i kdyby naše oči zářily jako slunce a měsíc,

*i kdyby se naše paže rozpínaly v modlitbě jako křídla orlů nebeských a
i kdyby naše nohy byly rychlé jako nohy jelenů, stále bychom nebyli s to
ti poděkovat, Hospodine, Bože náš, a velebit tvé jméno,*

*Králi náš, za jeden jediný z tisíce tisíců a desetitísíců darů, znamení a
zázraků, které jsi vykonal pro nás a pro naše otce během celých našich
dějin.*

*A proto ať údy, které jsi uspořádal, duch a duše, jež jsi nám vdechl, a
jazyk, který jsi nám vložil do úst, vzdávají díky a žehnají, velebí a oslavu-
jí, vynášejí a opěvují, posvěcují a uctívají tvé jméno, Králi náš, navěky.*

Petr Turecký

Výstava obrazů Jany Peškové v soběhrdském kostele

Vernisáž se bude konat v neděli 30.9.2018 v 11 hodin.

Výstava potrvá do konce listopadu.

➤ **Návštěva v Soběhrdech**

Již od poloviny devadesátých let nás pravidelně navštěvuje ekumenický pěvecký sbor z německého Großräschen (Dolní Lužice). Přijeli i letos, byť po tříleté pauze a v menším obsazení deseti zpěváků. Sbor vede neúnavná Annette Okoniewski, jíž velmi leží na srdci, aby příhraniční a ekumenické kontakty neskomíraly. Tentokrát jsme je bohužel nemohli ubytovat na faře. (Každý, kdo se zde mezi haldami střešních tašek v posledních týdnech mihnul, tuší proč.) Naštěstí jim ubytování nabídli Stolařovi ve svém domku ve Lštění, za což jsme jim my i hosté velmi vděční.

V sobotu jsme společně podnikli již tradiční malý výlet, tentokrát do Divišova a na rozhlednu Špulku. O existenci divišovské synagogy asi leckdo ví, ale není patrně příliš známo, že je o sobotách a nedělích otevřena pro veřejnost (10-14 hodin). Vnitřek je rozdělen na malé výstavní prostory a provádí zde místní paní učitelka Müllerová. Lze se tak dozvědět řadu zajímavých informací o zdejší početné židovské komunitě, z níž válečné hrůzy, deportace a vraždění přežila jediná dívka, odstěhovavší se do Prahy. Kromě synagogy si lze prohlédnout rituální lázeň (mikve) a Potoční ulici s mnoha židovskými domky, z nichž si některé, navzdory špatnému stavu, zachovaly svůj původní ráz. Navštívili jsme též židovský hřbitov, který leží schován poblíž obce Měchnov těsně před nájezdem na dálnici. Za války byl velmi poničen, opraven byl poměrně nedávno péčí města Divišov a dobrovolníků.

V neděli se Großräschenští nejprve zúčastnili mše v Poříčí nad Sázavou (to též patří k dlouhodobé tradici) a poté přijeli k nám do Soběhrd, zpívali během bohoslužeb i po nich a poseděli s námi při pohoštění, kávě a čaji. Většina z nás asi (přes jazykovou bariéru) vnímá jejich otevřenost, zájem a přátelství, jehož si vážíme a jsme za ně vděční.

Jan Rataj

Židovkou v Divišově

S německými hosty jsem nebyla v divišovské synagoze poprvé. Tentokrát jsem se ale poprvé blíže seznámila s historií divišovských Židů. Je v ní sice stále ještě mnoho bílých míst a prameny si navzájem protičeří, přesto se ale skládá v příběh. Na jedné straně jsou v něm Židé, na straně druhé ti ostatní. Ti „ostatní“ se dělí na ty, kdo mají správní a politickou moc, a na ty, jejichž moc spočívá v tom, že jsou v početní převaze.

Nejprve suchá fakta. Nejstarší zmínky o divišovských Židech pocházejí z roku 1689. V roce 1718 se Židé žijící (v ghettu) v ulici Na potoce sice těšili ochraně šternberského panství, za status „ochranných Židů“ ale museli platit. Až po tolerančním patentu, vydaném roku 1781, byla zrušena diskriminační povinnost nosit zvláštní žluté označení. Nadále mohli Židé také bydlet mimo ghetto a studovat na vyšších školách včetně univerzit.

I když židovská modlitebna v Divišově existovala už od roku 1724, Židé formálně vytvořili obec asi až roku 1776, aby mohli požádat o pronájem místa posledního odpočinku svých souvěrců. V roce 1788 stálo v ulici na Potoce 10 domů označených římskými číslicemi – domy křesťanů měly číslice arabské. V letech 1854–1855 si divišovští Židé postavili velkorysou synagogu – vešlo se do ní 120 mužských účastníků bohoslužeb (ženy směly přihlížet jen z galerie v prvním patře). Před tímto datem bývala synagoga s bytem rabína a kantora a rituální lázně *mikve* v prvním domku pod dnešní synagogou. Nejvyšší doložený počet Židů je z roku 1880, kdy jich v Divišově žilo 133, tvořili tenkrát asi 7 % obyvatelstva. Počátkem 20. století se většina Židů odstěhovala do Benešova nebo do Prahy, takže roku 1930 už se z místních obyvatel k židovské víře hlásila jen dvacítká. Do začátku druhé světové války se tu však konala pravidelná shromáždění, a to přinejmenším o významných svátcích.

Tomu, kam se divišovští Židé poděli, se věnovaly místní děti v projektu Zmizelí sousedé, jehož výsledek lze najít na stránce <http://poceta-obetem.cz/zmizeli-sousedu/novinky/metodika2010/divisov.pdf>. V době, kdy náš stát odmítá přijmout 50 syrských sirotků, protože jsou jiní, by paní učitelka Vendula Dvořáková, která tento projekt vymyslela a vedla, za probuzení dětského zájmu o masovou likvidaci „jiných“ zasloužila metál.

Další osudy synagogy odpovídaly poválečným poměrům. Synagogu nejprve koupila Československá církev (husitská), ale vzhledem k řídnoucímu počtu jejích členů se zde bohoslužby nikdy nekonaly. Roku 1957 byly v patře – tam, kde bývala ženská galerie – vybudovány byty, dole fungovalo až do počátku devadesátých let holičství. Dnes je synagoga majetkem Židovské obce v Praze.

Historie psaná na papíře není totéž co historie, která na nás díky hmatatelným památkám takřikajíc sáhne. Od návštěvy synagogy a hřbitova přemyslím o tom, jak se asi divišovským Židům s námi křesťany žilo. Jejich hlas

v žádném dohledatelném záznamu nezaslechneme. Mluvili česky a někdy byli skoro jedni z nás, a jindy zase věřili jinak nebo byli jiné „rasy“ – a nebyli jedni z nás. A tak to šlo, co divišovská paměť sahá.

Kdybychom měli takového spisovatele, jako byl Isaac Bashevis Singer, možná by o té faktografické mezeře napsal román. Mou historickou představivost upoutaly dva ženské příběhy spjaté s vodou. Jeden, který jsem si vymyslela, a jeden, který se skutečně stal a který uvádím v sepsání Františka Kafky.

Šárka Grauová

Jsem Anna Maislová a můj manžel Markus je podomní obchodník. V záznamech děti nefigurují, a přitom se nám jich narodila kupa. U nás doma máme do kapsy spíš hluboko, ale díky těm bohatším, než jsme my, si dokážeme zaplatit svého kantora, takže děti můžou chodit do naší, židovské školy. A taky máme konečně svého rabína – považte, že k nám s manželkou vážil cestu až z haličského Krakova! Jsme na tom teď tak dobře, že jsme si mohli i pořádnou synagogu dovolit. Máme před sebou lepší dobu, než v jaké žili naši předkové, které potahovali pro kdejakou maličkost. Učení lidé konečně přivedli ty ostatní k rozumu a temné časy už jsou našťěstí jednou pryč.

Dneska je pro mě velký den. Na sklonku podzimu se nám narodil další syn. Jmenuje se Lazar a něco mi říká, že bude po tátovi obchodník. Už se těším, že budu moct zase s ženskými na galerii. Sedíme tam spolu a jsme na ty své mužské hrdé. Pod novou synagogou máme taky novou mikve a já se dnes jdu do té očistné lázně ponořit, bez toho do shromáždění po porodu nesmím. Uhodily první mrazy a není to žádná legrace svléknout se za zástěnou donaha a do té studené vody, prýštící ze sedmi podzemních pramenů, se celá ponořit. Tak je to ale psáno a tak to musí být. Víím, že dneska bude Markus zase hrdý na mě. Nebojím se.

„Reinerovic Růženka měla tvář jemnou a jakoby malovanou: růžová, krví proteplená víčka, hladký, smolný vlas, hluboké, tiché oči. Všechno tak jemné a v tak hezké souhře, jako byla sama. ...Svou tichou, kladnou a neprůbojnou inteligencí poznala nějak bezpečněji a daleko dříve než druzí, oč jde, když přišly zprávy o prvních deportacích. Růženka se jednoho tichého rána na podzim roku 1941 oblékla, prošla kolem šternovského hřbitova a lesy dolů do Šternberka – a utopila se v řece.“

Hledá se účetní

Před časem jsem si na stránkách Soběhrdského bratra povzddechla, že bych jako dlouholetá účetní benešovského sboru už potřebovala vystřídat. A ta doba je tady, od příštího roku potřebujeme někoho čerstvého. Obracím se na Vás, zda o někom nevíte nebo sami o této službě sboru neuvažujete.

Jedná se o podvojný účetnictví, program si můžete vybrat sami, rovněž systém zpracování (není nutno každý měsíc okamžitě zaučtovat). Vloni jsme měli zhruba 250 účetních dokladů, což činilo cca 600 účetních operací a cca 80 typů těchto operací.

Prosím, dejte o sobě nebo o někom ochotném k této službě vědět. Je možnost i finanční náhrady.

Mirka Nulíčková, FS ČCE Benešov

I v tomto školním roce 2018/19 se budou scházet na faře

v Benešově ti nejmenší na „kočárkárně“.

A to jednou za čtrnáct dní v pondělí od 16 hodin.

Pro školní děti povede br. farář Jiří Ort náboženství,

ti menší si pohrají a maminky popovídají při kávě.

Těšíme se na setkávání.

Evangelický sbor Soběhrdy

Vás zve na tradiční

BAZAR

dovezeného zboží od spřátelených zahraničních sborů

31.10. – 3. 11. 2018

V prostorách fary a kostela – Soběhrdy 21

St – Čt – Pa: 8 –18 hod

Sobota 8:00 – 11:00

CO MŮŽEME OČEKÁVAT v Soběhrdech

- **7.10.2018** plánujeme děkovné bohoslužby jako už tradičně na Krásné hoře.
- **K oslavě 100 let naší církve jsme pozvali na 28. října 2018** Jaroslava Fěra, který nám poslouží bohoslužbami a poté připomene něco z historie. Přednáška pod názvem **Evangelici mezi tolerančním patentem a vznikem ČCE** bude hned po bohoslužbách.
- **25. listopadu** se můžeme těšit na další díl historického exkurzu.

BLAHOPŘEJEME

➤ K narozeninám

Říjen: Burianová Zdeňka, Hrusice – 66 let; Havránková Alena, Zvánovice – 83 let; Kohoutová Alena, Poříčí – 83 let; Vosická Irena, Soběhrdy – 73 let; Jan Losenický, Poříčí – 68 let; Jaroslav Škvor, Přestavlky – 68 let; Mottlová Noemi, Čerčany – 30 let; Samuel King, Dobřichovice – 25 let

Listopad: Řeháková Božena, Soběhrdy – 86 let; Kovářová Věra, Ládví – 74 let; Kulhavý Josef, Pyšely – 90 let; Málková Božena, Kunice – 70 let; Oberhelová Blanka, Senohraby – 88 let; Pivoňka Vítězslav, Mačovice – 77 let;

Prosinec: Vachoušek Vladimír, Soběhrdy – 76 let; Hašek Karel, Poříčí – 93 let; Šturová Jaroslava, Petroupim – 88 let; Velebilová Marie, Vodslivy – 72 let; Velebil Jaroslav, Sázava – 74 let; Hradečná Pavlína, Mezihorí – 50 let.

Děti

Říjen: Vášová Alžběta, Mnichovice – 4 roky

Listopad: Podroužková Tereza, Čerčany – 9 let; Šmejkal Albert, Mnichovice – 12 let; Pavlík František, Mnichovice – 5 roky

Prosinec: Šmejkal Karel, Mnichovice – 10 let; Turecká Marie, Soběhrdy – 10 let; Jakubcová Magdalena, Petroupim – 4 roky

O SBORU V Soběhrdech – opsáno z originálního listu Jana Vlad. Šebesty (asi 1910)

V obvodu pražském, jediný sbor na jih jsou od Prahy 45 km vzdálené Soběhrdy, farní sbor, trvající od tolerance. Duší jest pouze 580, avšak na rozloze 16 mil. čtverečních. Dle jména sbor farní, ve skutečnosti diaspora, jejíž obstarávání vyžaduje všech sil farářových, především namáhavých cest. V žádné obci netvoříme většiny, nicméně jsou naši osamělí věrnými a obětavými evangelíky. Již po dlouhou řadu let platí přískolení 50% přímých daní jako salár a 2 K z čísla, a třeba že krajina tato jest z většiny kopcovitá a chladná a lid náš malorolnický namáhavě pracující, přece sejde se ročně saláru na 1800 korun. Ale potěšitelná je zvláště dobrovolná účinnost. V roce 1910 sešlo se na talíři chrámové sbírky 600 korun, z čehož značná část šla jinam. Po mnoho let se koná podomní sbírka pro český spolek Gustav Adolfský, viděti dobrou návštěvu kostela, činící celoročně 26% údů. A to přicházejí ze vzdálenosti 5 hodin, vždyt ve farní obci není než 46 dospělých členů. Pokladna chudých přijala r. 1910 K225.-. Tu však se tážou bratři a sestry po příčině, pro kterou se dovoláváme jejich pomoci. V posledních 30 letech museli jsme mnohé podniknouti. Roku 1883 opravena modlitebna nákladem 1000 zlatých. Na to zřízen nový hřbitov, an stávající byl přeplněn a nesmírně bažinatý. Mezi tím vystavěna fara na místo chaloupky pod došky, jež bývala farou. Z toho zbylo do r. 1908 dluhu 7950 K, z čehož jde na jevo, že sbor dříve mnoho splatil. Však hlavní práce nás čekala r. 1909. Po čtyřletém usilování se podařilo přestavěti modlitebnu v kostel slušný, jakému nesmí nepřítel již spílati pohrdavě „stodola“, jako dříve, ač byl pro čestné lidi úctyhodný i ten toleranční kostel. Však ve stavu špatném; strop se chtěl probořiti, stěny provlhlé a obořelé. Podnik svěřili jsme souvěrci panu archit. Mat. Blechovi z Karlína, který získal naši vděčnost a to způsobem provedení i podmínkami, kterými nám umožnil, co se mnohým zdálo nemožným. – Až dodnes obětovali na přestavbu sami domácí údové na 4500 kor.; to 580 lidí během 5 let vedle svého značného saláru. Však nedosti na tom. Vidouce kostel, vyrostší ze starého hřbitova, přáli si míti alespoň skrovný zvon. Přinesli celkem zase 1680 kor., něco jim přidali přátelé odjinud a teď mají tři malé zvony, však ladné a již bez dluhu. Ty zvony Chelčický, Žizka, Hus, jež jsme uvítali 2. října 1908, nám přivolávají, co dal český jih nám nejvzácnějšího. – Také kamna jsme dali do kostela. A tak již se nemusíme styděti my dívky české reformace oproti kapli, zde rychle za přízně vysokých kruhů vystavěné a rychle zaplacené. Naše dílo je dílo českého dědice jihočeské reformace, a tento lid ukázal, že si své náboženství nechá něco stát, aniž mu třeba pomoci velkokapitalistů a silných světa tohoto. Hrad přepevný jest Pán Bůh náš. A on vzbudil přátele. Již více domácích sborů nám pomohlo. Konvent seniorátní na Mělníce vřele nás doporučil 8. června 1909 k podomní sbírce všem sborům seniorátu; avšak my jsme našli vřelou pomoc i přes jeho hranice. Za to jsme vděčni, a chceme v budoucnu i my ještě víc pomáhati druhým bratřím, jakmile se zbavíme dluhů. Týž dosud obnáší 15113 kor., neboť náš stav se zhoršil vydržováním ref. školy bez subvence zemské. Když se jednalo o to, co dále napsal jeden presbyter do schůze: „nedovedu si představití náš sbor bez školy. A protož, bratři milí, posilněme v Pánu a jako synové Boží dejme desátý díl svého příjmu na věci Boží, nyní volá nás k tomu Pán, pečujme nejprve o království Boží.“ Blaze faráři, který má takové starší po

pravici. Proto se jimi chlubí, a neostýchá se přijít i k Vám bratří a sestry, a za ten svůj milý sbor prositi o svatou pomoc a sdílnost. Odejmete nám již tu dlouholetou tíseň, jsme poněkud unaveni. Ujistění mohu vám dáti, že kapitály lásky poslané do Soběhrd, jsou zde uloženy na vysoký duchovní výnos. Naším přáním jest, aby slovo Boží nám zůstalo drahým, a co český reformovaný člověk, to ať je světlo země české.

Láska bratrská ať zůstává!

Žehnej Bůh nebeský všem ochotným a věřícím dárcům!

FS ČCE Benešov: Husova 656, 256 01 Benešov. Kazatel: momentálně uprázdněno, tel.: 317 722 215, e-mail: benesov@evangnet.cz, www stránky: benesov.evangel.cz. Číslo účtu 233563947/0300

Kurátor: Jiří Zavadil

FS ČCE Soběhrdy: Soběhrdy čp. 21, 256 01 Benešov. Kazatel farář: Petr Turecký tel.: 317 795 634; e-mail: sobebrdy@evangnet.cz, www stránky: sobebrdy.evangel.cz. Číslo účtu 1190782/0300.

Kurátor: Pavel Stolař

FS ČCE Sedlec-Prčice: Karla Burky 150, 257 92 Sedlec-Prčice. Kazatel: farářka Pavla Jandečková, tel. 604185520, email: sedlec-prcice@evangel.cz Číslo účtu 191782497/0300

Kurátor: Petr Dubský

FS ČCE Zruč nad Sázavou: Zahradní 189, 285 22 Zruč nad Sázavou, mobil: 776 797 327, email: zruc@evangel.cz, administrátor: Petr Turecký Číslo účtu: 0162 121 008 / 0300

Kontaktní osoba: Jiří Kratochvíl

Husův sbor CČSH: Náboženská obec Církve československé Adresa: Husova 280, 257 22 Čerčany. Farář Wagner Petr, Mgr. Telefon: 608 066 406

E-mail: cercany@ccshpraha.cz; web: ccsh-cercany.blogspot.cz/

V případě, že nejste s kazatelem v pravidelném kontaktu a stojíte o návštěvu, můžete ho nebo ji požádat na příslušném farním telefonu.

Adresa redakce: FS ČCE Soběhrdy 21, 256 01 Benešov
Sazba Marie Stolařová e-mail: marie.stolarova@centrum.cz

Vychází 4 x ročně.

Pro členy ČCE v Benešově, Soběhrdech a Sedleci-Prčici a Zručí n.S. zdarma.

Uzávěrka příštího čísla Soběhrdského bratra bude 15. prosince 2018

Soběhrdský bratr:

Vydává sbor ČCE v Benešově a sbor ČCE v Soběhrdech